

חמש עשרה נשים פרק ראשון יבמות

ט.

עין משפט
גר מצוה

לד א מיי פ"א מהל'
שגנות פ"ד א ד:
לה ב מיי פ"ד מהלמט
ע"ז הלכה ב:

תוספות ישנים

כא נחלק דמשמע קצין
בשאר מלות הוא דמימי.
וא"ת ולמה לימי כבש או
אלו ליתיה דחזקין ו"ל דלון
לנו לצבות מדמנתו קצין
השם. וא"ת אי"כ למה לו
להחזיק דחזקת לימי פ"ד
כ"י ה"ל למפקד מאי נחלק
אי לימי קצין דאמימי
נחלקו אחר א"ן זה נחלקו
ואי מימי קצין דלימימי
בשום מקום א"ן לנו לצבות
מדמנתו ו"ע:

מוסף רש"י

תורה אחת יהיה לכם
לעושה בשגגה והנפש
אשר תעשה ביד רמה.
בעבודת כוכבים משמע
קצין. דמאי כפרי ר"ש
אומר בעבודת כוכבים
הכבוד מדרג שחלמי ר"ש
דבר ה' מה שזב על דבור
לשון שחלמי לו חמי ה'
לחזק ולו ייחיה לך אלהים
אלהים על פני (הוריות ט.
הוקשה כל התורה
כולה לעבודת כוכבים.
קנינות של עבדות של כל
עבירות לשל ע"ז, מה ע"ז
קצין שלה אינו כל אלא על
עבירה גמורה שחייב על
ודות כרת, דקמין ליה
הנפש אשר תעשה ביד
רמה ונכרתה. ק"ל כל
המורה א"ן שחלקו משמע
אלה על דבר וזדונו כרת
(שבת טו.) אשכחן יחיד
נשיא ומשיח. דכתיב
ואם נפש וכו' מורה אמת
יהיה לכם והנפש אשר
תעשה ביד רמה יחיד
ונשיא ומשיח בכלל ואם
נפש אמת (הוריות ט.).
וילמד עליון מתחתון.
דכתיב בפרשת למעלה וי
שמו דהיינו כבוד וילמד
מתחתון מואם נפש, מה
לזן דבר שחייב על וזדונו
כרת ועל עבדות משמע בין
בעבודת כוכבים בין בשאר
מלות, דגבי יחיד הוקשה
כל המורה כולה לעבודת
כוכבים, ק"ל כבוד א"ן חייבין
אלה דכבר שחייבין על וזדונו
כרת ועל עבדות משמע בין
בעבודת כוכבים בין בשאר
מלות (שם). יכול נחלקו
בדקדוקיהן. דלי הכי
החלוק כבוד מיידיים
קצין כבוד בעבודת
כוכבים לא דמי לשום קצין
נחלקו
קצין בעבודת כוכבים
מכלל משמע דלמי חלוק
היה יחיד.
קצין בעבודת כוכבים
מכלל משמע דלמי חלוק
היה יחיד.
דמיידיים עשו שוגגין דעיר
הנחת דלא להו דמי
לשום לשום קצין לא
כבוד ולא יחיד, תלמוד
לומר תורה אחת. דעיר
הנחת שגגות כחידים דמי
ומיימי על חד ועל עבירה
כחיד (שם). מאי לייתו.
אש"י עיר הנחת כריס
דכפ"ן, ליתו פ"ד צבור
בשאר מצות הוא
דמימימי. ולא חלוק,
כמו דכתיב חלוק בין
אש"י עיר הנחת לצבור
דהא ל"ל כבוד נשין עיר
הנחת כלל (שם). יחיד
כמו היינו קרבנו. ולא
היה חלוק (שם). אצטרך.
מורה אמת דכ"ד ו"י אי
כמו צריך. לחלוק בקצין,
ואין לו תקנה. לעיר
הנחת בשוגג דלי אשכח לחלוק, קמ"ל. מורה אמת, דמימימי
כל חד שעירה כחיד (שם).

מה להזין דבר שחייבין על וזדונו ברת ושגגתו חטאת. אגב שיטתיה
נקט לישנא דמתני' דהוריות (דף טו.) דלימי לעיל דשגגתו
חטאת לא קיס ליה באחות אשה אלא מהכא:
בעבודת כוכבים אתיא מעיני מעיני. לא מלינו למימר אחיא
מלות מלות דכל מלות דכתיב בעבודת
כוכבים איצטרך לכדדריש בספרי כל
מלות זו עבודת כוכבים שקולה כנגד
כל המלות:

וילמד תחתון מעליון. וא"ת
מיפוק לי דכתיב התם כרת
זהדיא כדדריש רבנן בסמוך וי"ל
דל"י ההוא כרת בצמצוק את השם
דהכי כתיב את ה' הוא מגדף
ונכרתה וצ"י מי שהיה טמא (פסחים
דף כג.) את ל"י לרצני מגדף היינו
מנכר את השם:

ורבנן האי ככרא מנא דהו. וא"ת
כולה מילתא מיפוק לי
מעליה דג"ש מיננה לידרש לכל מילי
ו"ל דעליה דכתיב גבי אחות אשה
וגבי חטאת לא מופנה והוא לדיבוס
מופנה ור"ת אומר דאפילו מופנה
היא דאחות אשה כיון דהוא דחטאת
לאו מופנה עסקינן ליה למופנה מלך
אחד ודרשין ממופנה משני לרד"ן
כדאמרין בהמפתח (מה דף כב):
וא"ת: מה עבודת כוכבים דבר
שחייבים על וזדונו ברת. וא"ת ואימנא
מה עבודת כוכבים שחייבים על
זדונו שקילה וי"ל דלא גמרינן אלא מה
דכתיב זההוא קרא ללא כתיב התם
אלא כרת דקסבר מגדף היינו עובד
עבודת כוכבים וי"ל לרצני דלא גמרי
מה עבודת כוכבים שיש זה לאו וכת
ולא צעו לאו כיון דלא כתיב זההוא
פרשה מדע דצפרק בתרא דמכות (ד'
י: וס) ממעט פסח ומילה משום
דציעין דומיא דעבודת כוכבים דאמר
רחמנא לא תעביד והני קום עשה
יניחו ולא ממעט להו משום דלית
צבו לאו כמו בעבודת כוכבים ומיהו
לרצני דנפקא ליה חטאת מעליה צבי
לאו וכת כמו באחות אשה ואמי
שפיר דבשצעות (דף יג.) דיש רצני
דצפורק עול ומפר ברית ומגלה פנים
אית צבו כרת ולא חשיב להו צבדי
ששה ושלא כתיבות משום דלא
אשכחן צבו לאו:

ו רבנן. לית להו כרת צפורק עול
ומפר (ז' ברית ומגלה פנים
אלא מוקמי ג' כריתות בעבוד' כוכבים
צסוף פרק ארבע מיתות (סנהדרין ד'
סד.) ע"כ גליון: מאי יייתו יייתו פר
כו'. קסבר דכיון שחלקם מכל חייבי
מיתות צ"ד דממונן פלט חלקינן להו
מכל מתכפרים וקשיא דליתו כבש או
איל ואפי' איכא שום מתכפר דמימימי
מ"מ הוה ליה לנאשוי:
והרי איסור מצוה ואיסור קדושה
דפליגי ר"ע ורבנן. בכל
דוכתי פשיטא ליה להש"ס דחייבי
לאוין לר"ע דאמר אין קדושתו
תופסין בחייבי לאוין לאו בני
חילצה וייבוס יניחו כמו חייבי כריתות
הכא ובהערל (לקמן דף עט.) גבי
פלוע דכא וכרות שפכה וצפרק ד'
מיתות (סנהדרין דף נג.) ומימימי
לר"י דאמאי לא אמרינן נמי לר"ע
דליתי עשה וילדתי לא תעשה:
צמו

ולא בעבודת כוכבים. אין חייבין כבוד להציא פר לעולה ושעיר
לחטאת: אלא על דבר שחייבין על וזדונו כרת ועל שגגתו חטאת.
כגון וצבו וקיעור ונסוך והשמחוואה אבל מתכפר ונשק לא ויך
דרשא מעליה נפקא דמפרש ואזיל: ונאמר לטון עליה. בחייה שהוא
מופנה לדרשא: לאשמה העם. כלומר
אשמתו כאשמת צבור: ואלא בעבודת
כוכבים. קצין עבודת כוכבים
צפרשת שלח לך וכי תשגו: מעיני
מעיני. מפר העלם דבר: ואם נפש
אחת. התם כתיב צפרשת שלח לך:
מעליון. מנכר והתם (י) ילפינן להו
מפר העלם: סורה אחת. לענין קצין
כתיב (ה) צפר עבודת כוכבים. תורה
כל המורה צפרשת הוקשה כל המורה
לענין קצין לעבודת כוכבים: מה
עבודת כוכבים (ו) על דבר שזדונו
כרת ושגגתו חטאת. כדכתיב התם
והנפש אשר תעשה ביד רמה ונכרתה
אלמנא כולה צפרשת צבור שזדונו כרת
ושגגתו חטאת מישמע: אשכחן יחיד
ונשיא ומשיח. בזה היקשא לא משמע
אלא הני דכתיב והנפש אלו לצדן
במשמע שהי יחידין דהני קראי כתיבי
צפרשת ואם נפש אחת (ז) בעבודת
כוכבים: אמר קרא. גבי יחיד ונשיא
ומשיח: ואם נפש. וי"ו מוסף על
ענין לראשון: וילמד עליון מתחתון.
כבוד מיידיים: ילף מעיני מעיני.
שאר מלות מעבודת כוכבים:
מרוצים. עיר הנחת: יכול נחלק
בקרבנוטיים. אם צדו בני עיר
אחת עבודת כוכבים צשוגג יח
חלוקים בקרבנס שלא יציא כל אחד
קרבנו שעירה כחיד: פ"ל כו'. אין
חלוקים מתורת יחיד אלא רוב ישראל
או כולן דכתיב ואם מעיני העדה
(במדבר טו) אבל בני עיר אחת יחידים
הם: צהוראה. היינו העלם דבר
שהורו צ"ד שהעבודת כוכבים מותרת
ועשו כבוד על פיהם: א"ג. אפי' לא
משכחת לה קצין לחלק ינמא לריכיס
הני מרוצים חילוק בין יחיד וליכא
הלכך אין להם כפרה קמ"ל: אמו
אנוסם אביו. שנסאה אחיו מאביו
אחרי כן ומת בלא בניס ונפלה לפני
צנה לייבוס: צפלוגתא דר' יהודה
ורבנן. כדאמרין לעיל (דף ז.) ורבי
יהודה אומר צפלוגתא אביו ולר' יהודה
לא משכחת לה אם נופלת לפני צנה
ליבוס אלא לרצני וצפלוגתא ולהכי לא
מנא לה צפלוגתא לא קא מיייר: והרי
איסור מלוה ואיסור קדושה. לקמן
צפרק כ"ד כו' (דף כ.) כל שאסורה
צפורק ערוה לא חוללת ולא מתייבמת
איסור מלוה כגון שניות מד"ס
דמפרש לקמן צפ"צ (כא.) או איסור
קדושה כגון שנפלה לפניו מנורת או
נתינה שהיא בלא חוללת ולא
מתייבמת חוללת דלא אלס איסור לאו
בלא כרת לאפקועי ייבוס לגמרי ולא
מתייבמת דהא חסורה ל"י. ופליג ר"ע
דאמר צ"י החולן (לקמן דף מט.) חייבי
לאוין חייבי כריתות דקתני אצוהו
ממוז כל שאר צפר שהוא בלא יצא
דיש ממזר מחייבי לאוין ולר"ע אלס
לאו למיפטרה בולא כלום כערוה גמורי:
אם הצרוה. כרת ערוה מתייבמת:
רבי

ותורה אור השלם
1. ונודעה החטאת אשר
קטא עליה ויקריבו
הקהל פר בן אהרן
לחטאת ויהיאו את
לפני אהל מועד:
2. ואשה אל אחותה לא
תחק לצרר לגלות
ערוקה עליה בחייה.
3. אם הבחן היקשיח
והקרא לאשמת העם
והקריב על חטאתו אשר
קטא פר בן אהרן יחיד
לקי לחטאת: ויקרא ד'
4. אשר נשיא חטאת
ועשה אחת מכל מצות
ה' אלקיה אשר לא
תעשינה בשגגה ואשם:
5. ויקרא ד' די
ואם נפש אחת חטאת
בשגגה משם הקריב
בשגגה אחת ממצות ה'
אשר לא תעשינה
ואשם:
6. ויקרא ד' די
ואם כל עדת ישראל
ישגו ויעלם דבר מעיני
הקהל ועשו אחת מכל
מצות ה' אשר לא
תעשינה ואשמה:
7. ויקרא ד' די
ואם נפש אחת חטאת
בשגגה ויקריבו עוה פת
שנתה לחטאת:
8. האורח בבני ישראל
ולגר הגר בתוכם תורה
אחת יהיה לכם לעושה
בשגגה: ותקשב אשר
תעשה ביד רמה מן
האורח ומן הגר את ה'
הוא מגדף ונכרתה
הנפש ההוא מקרב
עמה: במדבר טו כט-ל'
הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה מורה עות
כתיב בפרשת עבודת
כוכבים: (ב) ר"ה מה
עבודת כוכבים דבר כ"ל
ומינת על נחמק:

בית הלל אינה משנה